

Concello da Coruña

EXPLORA LA COSTA CORUNESA

coa guía da aventura!

¡Comezamos!

Prepárate para descubrir a flora e fauna da Coruña nesta guía para a aventura coa que **aprenderás todos os segredos do ecosistema que nos rodea.**

Cantos destes animais e plantas poderás atopar...? Preparados, listos... Xa!

No outono...

As follas caen inundando a contorna da Torre de Hércules cos tons marróns, amarelos e avermellados, entre os que os animais se camuflan coa súa cor.

É un momento do ano moi tranquilo no que a auga, a terra e o aire comezan a arrefriarse, preparando a contorna para unha nova estación.

Volvaria vistosa

Volvopluteus gloiocephalus

ESP: Volvaria vistosa | ENG: Big sheath mushroom | POR: Volvopluteus gloiocephalus

Cogomelo viscoso e de cor branca que podemos ver no verán e outono. Baixo o sombreiro ten unhas láminas brancas ou rosadas.

Xílgaro común

Carduelis carduelis

ESP: Jilguero común | ENG: European goldfinch | POR: Pintassilgo

Paxaro con plumas vistosas: vermellas, amarelas, branca e marróns. Adoita estar en moitas casas como mascota.

[Link](#) - Atribución: [caroline legg](#), [CC BY 2.0](#), vía Wikimedia Commons

Sapiño pintado

Discoglossus galganoi

ESP: Sapiño pintado ibérico | ENG: Iberian painted frog | POR: Rã-de-focinho-pontiagudo

Sapo que só atopamos en Galicia e Portugal. Vive en pozas de auga estancada. Unha das súas maiores ameazas é a destrución do seu fogar.

[Link](#) - Atribución: [Janek Pfeifer](#), [CC BY-SA 3.0](#), vía Wikimedia Commons

Fumaria das paredes

Fumaria muralis

ESP: Conejito de los muros | ENG: Common ramping fumitory | POR: Fumária-das-paredes

Planta gateadora que florece entre xaneiro e outubro. Nesta época amosa unhas flores de cor rosa cos pétalos afiados.

[Link](#) - Atribución: [Justin Cormack](#), [CC BY 4.0](#), vía Wikimedia Commons

Lagarteiro común

Falco tinnunculus

ESP: Cernícalo vulgar | ENG: Common kestrel | POR: Peneireiro-aurasiático

Pequena ave rapina, parente dos falcóns, aguias, mouchos e voitres. Machos e femias distínguense polas súas cores: os machos son laranxas e a súa cabeza é gris, mentres que as femias son marróns. Ambos amosan manchas escuras polo corpo.

[Link](#) - Atribución: [Andreas Trepte](#), [www.photo-natur.de](#), [CC BY-SA 2.5](#), vía Wikimedia Commons

Especies invasoras

Ás veces, algunhas actividades humanas provocan a chegada de novas especies procedentes doutras rexións do mundo: transporte internacional, comercio de seres vivos, liberación de mascotas...

Estas especies poden ser daniñas para as especies locais, por exemplo, destruindo o seu fogar ou envelenándoas.

Estes organismos tan perigosos chámanse especies invasoras e son unha das maiores ameazas da natureza.

Herba do coitelo

Carpobrotus edulis

ESP: Uña de gato | ENG: Hottentot-fig | POR: Chorões

Planta con follas en forma de unlla, que chegou ao noso país como planta de decoración, moi típica en xardíns.

Plumeiro da Pampa

Cortaderia selloana

ESP: Plumero de la Pampa | ENG: Pampas grass | POR: Capim-dos-pampas

Planta invasora que medra nas zonas costeiras, cunha forma moi singular que recorda a unha pluma. Agora mesmo representa un problema para a natureza en case todos os países do mundo.

Sargazo xaponés

Sargassum muticum

ESP: Sargazo japonés | ENG: Japanese sargasso weed | POR: Sargaço-japonês

Alga xaponesa e chinesa que chegou ás nosas costas coas augas que transportan os barcos. É capaz de resistir grandes cambios no ambiente e crece moi rápido, o que fai que a súa invasión sexa moito máis grave.

[Link](#) - Atribución: [Lamiot](#), [CC-BY-SA 4.0](#), vía Wikimedia Commons

Concello da Coruña

2

ILLAS DE SAN PEDRO

XUNTA
DE GALICIA

Financiado por
la Unión Europea

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE INDUSTRIA
Y TURISMO

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

No outono...

O outono trae consigo novas cores nas Illas de San Pedro, coas plantas costeiras cambiando de tonalidade, e as novas aves que comezan a nos visitar pola zona.

É unha estación tranquila, ideal para a observación da vexetación e os animais en preparación para o inverno. As augas mariñas e o entorno comezan a arrefriarse, marcando un novo cambio no medio.

Miñato común

Buteo buteo

ESP: Busardo ratonero | ENG: Common buzzard | POR: Bútio-comum

Ave á que lle gusta frecuentar as zonas onde vivimos ou realizamos actividades os humanos, por exemplo, os campos de cultivo. É moi frecuente no norte do noso país.

[Link](#) - Atribución: [Loz \(L. B. Tettenborn\)](#), [CC BY-SA 3.0](#), vía Wikimedia Commons

Verderolo común

Chloris chloris

ESP: Verderón común | ENG: European greenfinch | POR: Verdilhão

Este pequeno paxariño é moi parecido ao pardal, pero de cor verde esmeralda e con algunhas manchas amarelas.

[Link](#) - Atribución: [Martin Kunz](#), [CC BY 4.0](#), vía Wikimedia Commons

Lagarta galega

Podarcis bocagei

ESP: Lagartija de Bocage | ENG: Bocage's wall lizard | POR: Lagartixa-de-Bocage

Lagarta moi común e fácil de atopar en Galicia. Distínguese pola súa cor verde e a súa barriga de cor amarela. Adoita cazar e alimentarse de insectos.

[Link](#) - Atribución: [Xosema](#), [CC BY-SA 4.0](#), vía Wikimedia Commons

Choia de bico vermello

Pyrrhocorax pyrrhocorax

ESP: Chova piquirroja | ENG: Red-billed chough | POR: Gralha-de-bico-vermelho

Ave moi parecida a un corvo, cun pico alongado, curvado e de cor vermella. Adoitan realizar numerosas acrobacias no aire cando se xuntan con máis individuos da súa especie para voar.

Fiúncho do mar

Crithmum maritimum

ESP: Hinojo marino | ENG: Rock samphire | POR: Funcho- do-mar

Planta costeira de cor verde que adoita atoparse nos acantilados mariños. Adoita florecer entre maio e xullo. Unha curiosidade é que as súas flores de cor branca e amarela colócanse en forma de paraugas.

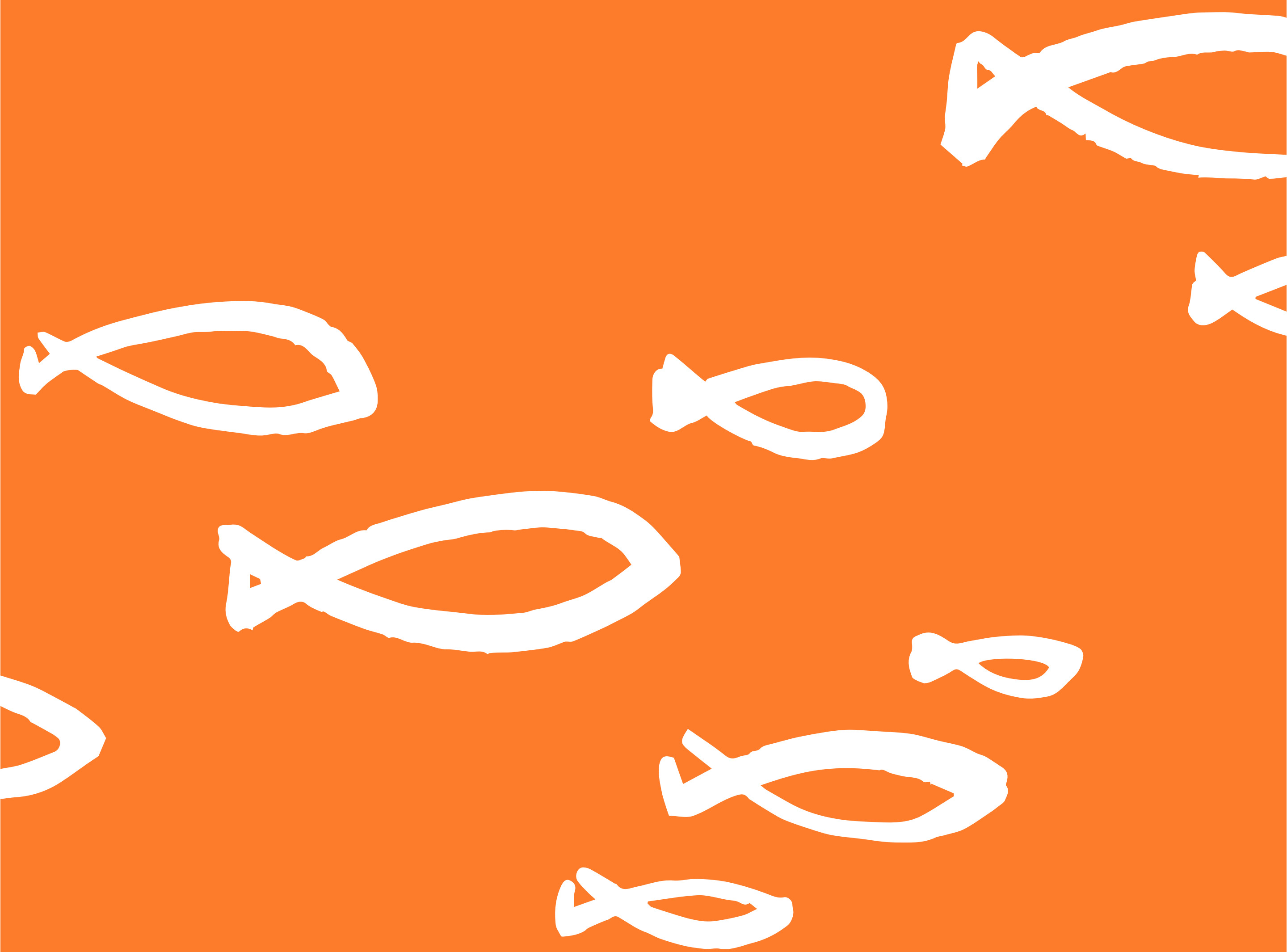
Concello da Coruña

3

PORTO E CIDADADE

A lonxa

O porto é una importante fonte de riqueza para a cidade da Coruña, e dentro del é moi importante a lonxa, lugar a onde chegan e podemos mercar os peixes que no día a día incluimos nas nosas comidas.

Peixe sapo

Lophius piscatorius

ESP: Rape blanco | ENG: Anglerfish | POR: Tamboril

Peixe que vive agochado no fondo do mar, agochado na area. Parece que está esmagado e ten unha mandíbula moi grande, e usa un cebo que semella unha presa para atraer outros peixes.

[Link](#) - Atribución: [Gordito1869](#), [CC BY 3.0](#), vía Wikimedia Commons

Polbo

Octopus vulgaris

ESP: Pulpo | ENG: Common octopus | POR: Polvo

Animal que moitos consideran case case un extraterrestre. Gústalle vivir só e é moi intelixente e flexible. A súa boca parece un pico, ve moi ben de lonxe e escóndese con moita facilidade, xa que se pode camuflar como un camaleón.

Pescada

Merluccius merluccius

ESP: Merluza | ENG: European hake | POR: Pescada

Peixe alongado, de cor gris, máis claro polos lados e brillante na barriga. Vive no fondo do mar, entre o lodo ou a area, e no inverno non adoita achegarse á costa. Ten unha boca grande chea de dentes afiados para cazar as súas presas.

[Link](#) - Atribución: [Fernando Losada Rodríguez](#), [CC BY-SA 4.0](#), vía Wikimedia Commons

Sardiña

Sardina pilchardus

ESP: Sardina | ENG: European pilchard | POR: Sardinha

Peixe de cor azul, con barriga de cor verde e prateada que vive en moitas zonas do mar, achegándose á costa na primavera. Para protexerse, xúntase con outras sardiñas, formando grandes bancos de peixes.

[Link](#) - Atribución: [José Antonio Gil Martínez, CC BY 2.0](#), vía Wikimedia Commons

Concello da Coruña

4

PRAIAS

XUNTA
DE GALICIA

Financiado por
la Unión Europea

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE INDUSTRIA
Y TURISMO

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

As nosas praias

As praias da costa da Coruña ofrecen una rica e gran variedade de fauna e flora costeira. Na superficie podemos encontrar aves mariñas e diferentes plantas, mentres que baixo a auga podemos encontrar un mundo fascinante con ourizos de mar, anémonas e algas mariñas.

Recorda: cada praia é un ecosistema único que debemos coidar.

Riazor

Riazor é unha das poucas praias de España situadas no centro dunha cidade, e a súa característica forma de cuncha está rodeada polo Paseo Marítimo da Coruña.

Sempre chea de bañistas coruñeses e turistas, é unha praia aberta, ventosa e con ondas que a converten nun lugar ideal para facer surf e outros deportes de praia.

Orzán

Orzán é a praia irmá de Riazor, e por iso comparten case todas as súas características.

Ambas están separadas polo coñecido «Rompeolas», un gran muro que axuda a controlar as fortes ondas, e que conta cunha gran escultura en forma de lazo branco sobre el, en honra aos heroes e heroínas que rescataban á xente no mar.

Matadero

A praia de Matadero é unha pequena praia no centro da Coruña, moi preto de Riazor e Orzán, pero máis resgardada que as outras dúas. É unha praia con vento suave e ondas moi suaves onde tamén se practica o surf.

As Lapas

A praia das Lapas atópase ao pé da gran Torre de Hércules na Coruña. Non é unha praia moi grande e está moi resgardada polo seu entorno natural, o que a fai un lugar tranquilo e acolledor para gozar do mar.

San Amaro

San Amaro é unha pequena praia de area branca e fina, ubicada na cidade da Coruña. As súas augas son tranquilas e frías, pero con ondas moi suaves, o que a converte nun lugar moi agradable para gozar do sol e do mar.

San Roque

San Roque é unha pequena praia da Coruña moi resgardada, cun ambiente moito máis tranquilo que o das grandes praias da cidade. A súa area grosa está rodeada dun fondo rochoso que a fai moi especial, pero co que hai que ter moito coidado á hora de bañarse e pasear.

Portiño

O Portiño é unha pequena praia semiurbana na Coruña situada no entorno do Parque de Bens, preto dun pequeno porto para pequenos barcos e chaláns. Conta con zonas rochosas, fina area dourada e ondas moderadas.

Oza

A praia de Oza é unha praia mediana da cidade da Coruña, moi resgardada do vento e das ondas. A súa area é branca e fina, e apenas hai oleaxe, un lugar tranquilo e moi seguro para o baño no que ademais poderás gozar de deportes como a vela ou o paddle surf e, se tes sorte, ver algún que outro arroaz.

Adormideras

Adormideras é un pequeno areal urbano na Coruña, moi tranquilo e resgardado. A súa fina area e as súas augas son moi limpas, con oleaxe moderada e vento suave, ideal para un bo chapuzón no verán.

Que podemos encontrar...?

Gaivota patiamarela

Larus michahellis

ESP: Gaviota patiamarilla | ENG: Yellow-legged gull | POR: Gaivota-argêntea

Ave que podes atopar en toda a cidade, xa que adoitan vivir en cidades costeiras. Ten coidado se deixas soa a túa merenda, pois tamén pode querer comela!

Golfo

Saccorhiza polyschides

ESP: Argazo bravo o golfo | ENG: Furbellow | POR: Golfo

Alga de cor marrón que podes atopar facilmente nas costas e praias. No fondo do mar forma bosques xunto con outras algas que serven de fogar para outros animais.

[Link](#) - Atribución: [Baralocco](#), [CC BY-SA 3.0](#), vía Wikimedia Commons

Leitugas de mar

Ulva spp.

ESP: Lechugas de mar | ENG: Sea lettuces | POR: Alfaces-do-mar

Son algas de cor verde ás que se lles chama «leitugas de mar». Poden encontrarse tanto no mar como en ríos ou lagos, e teñen formas diferentes: fíos, láminas, etc.

Estruga de mar

Actinia equina

ESP: Tomate de mar | ENG: Beadlet anemone | POR: Morango-do-mar

Moita xente pensa que é unha planta, pero en realidade é un animal, como os corais. Podes chamalo anémona. Seguramente a atoparás pegada coa súa ventosa ás rochas, mostrando os seus tentáculos cando está baixo a auga.

[Link](#) - Atribución: [O. Nevestveit](#), [CC BY-SA 4.0](#), vía Wikimedia Commons

Cangrexo común

Carcinus maenas

ESP: Cangrejo verde o común | ENG: Green crab | POR: Caranguejo-verde

Este cangrexo é moi común en moitas partes do mar. Podes atopalo escondido na area ou entre as rochas. É moi resistente e pode sobrevivir duras condicións do mar.

Ourizo de mar

Paracentrotus lividus

ESP: Erizo de mar | ENG: Stony sea urchin | POR: Ouriço verde

Animal mariño de cor morada que se defende coas súas espiñas. Este animal garda moitas sorpresas, como a súa boca, formada por cinco dentes.

[Link](#) - Atribución: [Frédéric Ducarme](#), [CC BY-SA 4.0](#), vía Wikimedia Commons

5

BIBLIOGRAFÍA

- Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo. Guía de Turismo Ornitológico. Turismo de Galicia. Xunta de Galicia. 2020. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Dónde ver aves. Coruña Sostenible. Concello da Coruña. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Información de praias de [link](#)
- Islas de San Pedro. Coruña Sostenible. Concello da Coruña. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Pesca de Galicia. Consellería do Mar. Xunta de Galicia. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de Pesca de Galicia - Plataforma tecnolóxica da pesca
- DECRETO 2020/62, do 8 de abril, polo que se aproba o Plan de conservación do espazo natural de interese local Illas de San Pedro (A Coruña). Diario Oficial de Galicia (DOG). Xunta de Galicia. 2020. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Biodiversidade mariña do golfo Ártabro (A Coruña) 50 aniversario del Centro Oceanográfico de A Coruña. Instituto Español de Oceanografía (IEO) - Ministerio de Ciencia e Innovación. 2021. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- 50 años, 50 especies. Guía Conmemorativa de los 50 años del IEO en A Coruña. Instituto Español de Oceanografía (IEO) - Ministerio de Ciencia, Innovación e Universidades. 2018. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Ministerio para a Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico (Miteco). 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Proxecto Coruña Litoral 21. Coruña Sostible. Concello da Coruña. 2005. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Bandeira Azul. Asociación de Educación Ambiental e do Consumidor (ADEAC). 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Coruña Sostible. Concello da Coruña. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- SEO Birdlife. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Taxonomy. National Center for Biotechnology Information (NCBI). 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Catalogue of Life. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Castroviejo, S. (coord. gen.). 2012-1986. Flora ibérica 21 ,18-17 ,15-10 ,8-1. Real Jardín Botánico, CSIC, Madrid.
- Castroviejo, S. (coord. gen.). 2012-1986. Flora ibérica 21 ,18-17 ,15-10 ,8-1. Real Jardín Botánico, CSIC, Madrid.
- Enciclopedia virtual dos vertebrados españois. Museo Nacional de Ciencias Naturales. Consello Superior de Investigacións Científicas (CSIC). 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Asturnatura. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Fundación CRAM. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Herbari Virtual del Mediterrani Occidental. Universitat de les Illes Balears. 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Fichas Micológicas. Asociación cultural "Baxauri". 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- World Register of Marine Species (WORMS). Flanders Marine Institute (VLIZ). 2024. Recuperado 1 de agosto de 2024, de [link](#)
- Bellmann, H. (2017). Guía de las Mariposas de Europa. Barcelona: Omega.
- Froese, R. and D. Pauly. Editors. FishBase. 2024. Recuperado 2 de agosto de 2024, de [link](#)
- European Commission. Commercial designations of fishery and aquaculture products. 2024. Recuperado 2 de agosto de 2024, de [link](#)
- Aves de Portugal. 2024. Recuperado 2 de agosto de 2024, de [link](#)
- Hayward, P. J. & Ryland, J. S. (Ed.) (1995). Handbook of the marine fauna of north west Europe. Oxford University Press Inc., New York, United States of America. 800 pp.

EXPLORA A COSTA CORUNESA

coa guía da aventura!

GUÍA ENMARCADA NO PROXECTO DE CREACIÓN E PRODUCCIÓN DE DÚAS GUÍAS DIXITAIS DESTINADAS Á DIVULGACIÓN E ELABORACIÓN DOS RECURSOS NATURAIS E AMBIENTAIS DO COSTA MUNICIPAL DA CORUÑA, SUBVENCIONADAS POLA XUNTA DE GALICIA DENTRO DO MARCO, DA TRANSFORMACIÓN E RECUPERACIÓN DA PLANIFICACIÓN E RECUPERACIÓN. FINANCIADO POLA UNIÓN EUROPEA-PROXIMA XENERACIÓN.